

Stockholm 2025-04-25

Angående rapporten Reglering av veterinärpersonal med mera vid höjd beredskap, LI2024/01748

Djurskyddet Sverige tackar för möjligheten att få kommentera rapporten.

En stor del av rapporten hanterar frågor som faller utanför vårt kunskapsområde och vi väljer därför att endast kommentera vissa områden. Vi upplever av rapporten att en gedigen genomgång har gjorts, vad gäller tjänstedjur och livsmedelsproducerande djur, men vi vill påpeka att det faktum att lantbruket går i en riktning med större gårdar och större djurantal måste beaktas. Utvecklingen innebär större risker gällande smittspridning och innebär även svårigheter att evakuera djur från sådana gårdar, både gällande transporter och nya uppställningsplatser. Tillsyn av varje enskilt djur försvåras eller omöjliggörs även i stora besättningar, vilket får negativa effekter för djurvälståndet. Rapporten omfattar inte detta resonemang eftersom det inte har ingått i uppdraget. Men Djurskyddet Sverige anser att det är viktigt att ha med riskerna med storskalig produktion i diskussionen kring höjd beredskap. Begreppet One Health saknas helt i rapporten. Det är ett känt faktum att friska djur ger friska människor och att djurvälstånd är tätt sammanlänkat med djurhälsa. Vi behöver robusta djur, som håller sig friska för att klara en krissituation och därför menar Djurskyddet Sverige att animalieproduktionen över lag behöver se över både djurhållningssystem och avelsstrategier.

Myndigheternas ansvar vid höjd beredskap

Rapporten redogör för vilka myndigheter som ska ansvara för att säkerställa hur veterinärverksamhet kan upprätthållas under kris. Länsstyrelserna får i remissförslaget en tung roll. Utifrån länsstyrelsens inlägga framgår det att dessa myndigheter inte har kapacitet att ta sig an det ansvar som föreslås. Lösningen måste därför vara en annan, eller att länsstyrelsernas kapacitet höjs. Vi ifrågasätter skarpt om arbetsförmedlingen är en av de myndigheter som ska besluta om veterinära arbetsuppgifter ska flyttas mellan arbetsplatser. Det krävs en kunskap om vad arbetsuppgifterna innebär, för att fatta sådana beslut och sådan kunskap omfattas inte av arbetsförmedlingens uppdrag.

Djurhållarnas behov av tillgång till veterinärvård

Djurskyddslagstiftningen kommer att gälla även i de fall Sverige drabbas av situationer där höjd beredskap krävs. Det innebär att alla djurhållare ska se till att ge djur vård om de är sjuka eller skadade. Vid kris har vi förståelse för att denna vård inte alltid kan vara av den standard som idag kan ges, men vi menar att djurhållare inte ska behöva avliva sina sällskapsdjur när det egentligen är standardbehandlingar som till exempel enklare operationer som behövs. Redan idag råder brist på djurhälsopersonal, och särskilt veterinärer. Detta oroar många djurägare och Djurskyddet Sverige vill påpeka att det är av största vikt att denna fråga adresseras. Det bör även utredas om vissa arbetsmoment kan delegeras till djursjukskötare och djurvårdare vid en kris. En sådan

utredning bör göras omgående. Delegeringar bör ske förberedande så att rutiner finns på plats vid en kris. Vi menar dock att sådan delegering ska göras efter individuella utvärderingar av kompetens och inte på allmän nivå. Jordbruksverkets uppdrag att säkerställa tillgången till veterinärer för att alla djur i människans vård ska kunna få hälso- och sjukvård är inte begränsad till endast fredstida förhållanden. Därför ser vi det som mycket viktigt att Jordbruksverket omgående ges de resurser som krävs.

Sällskapsdjuren är viktiga för försvarsviljan

Mot bakgrund av hur Ukrainas flyende befolkning i många fall tog sina sällskapsdjur med sig på flykt, kan vi konstatera att djuren är viktiga även i extrema krissituationer. Det ger att Sveriges befolkning kommer att behöva ha tillgång till vård för sina djur även under kristider. Rapporten har tagit i beaktande den forskning som gjorts om människans sociala relationer med djur och utmaningar vid totalförsvar¹ och Djurskyddet Sverige vill trycka extra på detta eftersom forskningen visar att denna fråga måste adresseras för att upprätthålla försvarsviljan hos befolkningen.

För djurskyddet Sverige

Åsa Hagelstedt
Generalsekreterare

Anna Lundvall
Sakkunnig

¹ Arita Holmberg, Miranda Holmberg & Aida Alvinus. Människans sociala relationer med djur. En utmaning för totalförsvaret? <https://doi.org/10.37062/sf.59.24243>. Sociologisk Forskning, årgång 59, nr 4, s. 473–492.